

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2015. november 24.
(OR. en)

14443/15

CULT 85
RELEX 957
DEVGEN 235

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2015. november 24.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13645/1/15 REV 1 CULT 76 RELEX 871 DEVGEN 215
Tárgy:	A Tanács következtetései a kultúráról az Európai Unió külkapcsolataiban, különös tekintettel a fejlesztési együttműködésre – A Tanács következtetései (2015. november 24.)

Mellékelten küldjük a delegációknak „A kultúra az Európai Unió külkapcsolataiban, különös tekintettel a fejlesztési együttműködésre” című tanácsi következtetéseket, melyet a Tanács a 2015. november 24-i, 3428. ülésén fogadott el.

A Tanács következtetései a kultúráról az Európai Unió külkapcsolataiban, különös tekintettel a fejlesztési együttműködésre

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

1. EMLÉKEZTETVE az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 167. cikkének (3) és (4) bekezdésére, amely kimondja, hogy az Unió és a tagállamok erősítik a kultúra területén az együttműködést a harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, valamint hogy az Unió a Szerződések egyéb rendelkezései alá tartozó tevékenysége során figyelembe veszi a kulturális szempontokat, különösen kultúrái sokszínűségének tiszteletben tartása és támogatása érdekében;
2. HANGSÚLYOZVA, hogy a kultúra uniós külkapcsolatok – többek közt a fejlesztési együttműködés – terén betöltött szerepének az erősítése egyike az európai kulturális menetrend¹ és az annak nyomán a kultúra területére vonatkozóan elfogadott tanácsi munkaterv² kiemelt intézkedéseinek; és KIEMELVE, hogy az ágazatokon átívelő együttműködés fontos eszköz a különböző szakpolitikák közötti koherencia növeléséhez, amint arra több, a közelmúltban elfogadott tanácsi következtetés is felhívja a figyelmet³;
3. SZEM ELŐTT TARTVA, hogy az EUMSZ 208. cikke értelmében az Unió fejlesztési együttműködésre vonatkozó politikáját az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni, valamint hogy az Unió és a tagállamok fejlesztési együttműködési politikái kiegészítik és erősítik egymást;

¹ A menetrendet a Tanács az európai kulturális menetrendről szóló, 2007. november 16-i tanácsi állásfoglalással (HL C 287., 2007.11.29., 1. o.) hagyta jóvá.

² Ezek közül a legutóbbi a 2015–2018-as időszakra szóló kulturális munkaterv (HL C 463., 2014.12.23., 4. o.).

³ Ezek közül a legutóbbiak a kulturális kormányzásról szóló, 2012. november 26-i tanácsi következtetések (HL C 393., 2012.12.19., 8. o.).

4. EMLÉKEZTETVE egyfelől a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, az ENSZ által elfogadott fenntartható fejlesztési menetrendre⁴, amelynek több célja is kifejezetten hivatkozik a kultúra területére, másfelől pedig az „Egy átalakító erejű program a 2015 utáni időszakra” című, 2014. december 16-án elfogadott tanácsi következtetésekre⁵, amelyekben a Tanács elismeri, hogy a kultúra – ideértve a kulturális világörökséget és a kreatív ágazatokat is – fontos szerepet játszhat az inkluzív és fenntartható fejlődés megvalósításában;
5. HANGSÚLYOZVA, hogy az Unió számára vezérelv az emberi jogok egyetemessége, oszthatatlansága, egymáshoz való kapcsolódása és egymástól való függése, legyen szó polgári, politikai, gazdasági, szociális vagy kulturális jogokról;⁶
6. EMLÉKEZTETVE arra, hogy az Unió és annak tagállamai csatlakoztak a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezményhez és ezzel kötelezettséget vállaltak annak végrehajtására. Az egyezmény többek között kiemeli, hogy a kultúrát stratégiai elemként be kell építeni a fejlesztéspolitikákba, és arra is felhívja a figyelmet, hogy a kulturális sokszínűséget csak az emberi jogok és az alapvető szabadságok biztosítása mellett lehet megvédeni és előmozdítani;

HANGOT AD AZON MEGGYŐZŐDÉSÉNEK, hogy a kultúra is részét kell képezze annak a stratégiai és horizontális megközelítésnek, amelyet az EU a külkapcsolataira és a fejlesztési együttműködés területére alkalmaz, tekintve hogy a kultúra jelentős kapacitással rendelkezik a szakpolitikai területek megerősítésére, mégpedig azáltal, hogy segíti az olyan hosszú távú kapcsolatok kialakítását, amelyek az emberek közötti kapcsolatokon, a kölcsönös megértésen, a bizalmon és a hitelességen alapulnak;

KELLŐ FIGYELEMMEL az Európai Unió és a tagállamok saját hatáskörére, valamint a szubszidiaritás elvére;

⁴ A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendet („Alakítsuk át világunkat”) – és annak részeként a millenniumi fejlesztési célok helyébe lépő integrált globális fenntartható fejlesztési célokat – az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozóján (New York, 2015. szeptember 25–27.) fogadták el. Lásd: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁵ 16716/14.

⁶ Az EU emberi jogi iránymutatásai az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról (9647/14).

HANGSÚLYOZZA A KÖVETKEZŐKET:

A kultúrának az EU külkapcsolataiban betöltött szerepét illetően

7. ahhoz, hogy kiaknázhassuk azt a potenciált, amelyet a kultúra a külkapcsolatok fontos részeként betölthet, túl kell lépünk az európai kultúrák sokszínűségének közvetítésén, és törekednünk kell arra, hogy új szellemben folytassunk párbeszédet partnereinkkel, megteremtve az egymás meghallgatásának és az egymástól való tanulásnak, a közös kapacitásépítésnek, valamint a globális szolidaritásnak a gyakorlatát⁷, amint az a „Kultúra az EU külkapcsolataiban” elnevezésű előkészítő intézkedésben⁸ és az EU és Kína közötti kulturális és külkapcsolatokról szóló jelentésben⁹ megfogalmazott javaslatok között is szerepel;
8. mindazonáltal megfelelőbb módon kell összehangolni azokat az erőfeszítéseket, amelyek egy olyan stratégiai európai megközelítés kialakítására irányulnak, amelynek célja, hogy a kultúra területe következetesen és koherens módon beépüljön az Unió külkapcsolataiba, és amely hozzájárulna ahhoz, hogy az EU tevékenységei kiegészítsék az uniós tagállamok tevékenységeit. Ez a megközelítés többek között a következőkre is kiterjedne: tematikus és földrajzi prioritások, reális célkitűzések és eredmények, célcsoportok, közös érdekek és kezdeményezések, finanszírozási rendelkezések, a polgárok részvétele és a végrehajtás szabályai;
9. az uniós szintű stratégiai megközelítés egyben azt is lehetővé tenné, hogy hatékonyabban birkózhassunk meg a jelenlegi kihívásokkal, így például a migrációs válsággal, a radikalizálódással és az idegengyűlölettel, a kulturális örökség pusztításával és a kulturális örökséget fenyegető veszélyekkel vagy a kulturális javak tiltott kereskedelmével;

⁷ Az EU külső fellépéseinek kulturális dimenzióiról szóló, 2011. május 12-i európai parlamenti állásfoglalással is összhangban.

⁸ A „Kultúra az EU külkapcsolataiban” elnevezésű előkészítő intézkedést az Európai Parlament kezdeményezte még 2012-ben. A 2012–2013-ban végrehajtott intézkedés célja az volt, hogy támogassa azt a szakpolitikai reflexiós és kidolgozási folyamatot, amely a kultúra külkapcsolatok területén betöltött szerepének a megerősítésére irányult, valamint hogy segítse az e területen folytatandó további munkát. A zárójelentést 2014-ben tették közzé. Lásd: <http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/>

⁹ Az EU és Kína közötti kulturális kapcsolatokra vonatkozó stratégia: a kultúra és a külkapcsolatok területével foglalkozó szakértői csoport (Kína) jelentése, 2012. november.

A kultúrának a fejlesztési együttműködés terén betöltött szerepét illetően

10. a szakpolitikai koherencia előmozdítása a fejlesztési együttműködés összefüggésében különösen lényeges, tekintettel arra, hogy a tagállamok és az EU fontos szerepet töltenek be e téren, továbbá figyelemmel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendre is;
11. a kultúra alapvető eleme a fejlődés emberi, társadalmi, gazdasági és környezeti dimenziójának, és ezért kulcsfontosságú a fenntartható fejlődés szempontjából, tekintettel arra, hogy:
 - a dinamikus kulturális és kreatív ágazatok – a kulturális örökséget is ideértve – hozzájárulhatnak a partnerországokban a szegénység csökkentéséhez, mivel jelentős katalizátorként hatnak a növekedésre, a foglalkoztatásra, a társadalmi kohézióra és a helyi fejlesztésre,
 - a kultúrának, valamint a kulturális sokszínűség előmozdításának és tiszteletben tartásának fontos szerepe van a konfliktus-megelőzésben, a konfliktus sújtotta és a konfliktus utáni övezetekben pedig a békeépítésben és a megbékélésben,
 - a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítja egymás jobb megértését, és elősegíti az érdekelt felek között kialakult partnerségek elmélyítését,
 - a független kulturális és médiaágazat megléte alapfeltétele a véleményalkotás és -nyilvánítás szabadságának, a kulturális sokszínűségnek, a polgárok aktív szerepvállalásának és demokratikus részvételének, valamint a fenntartható demokratikus fejlődésnek,
 - a konkrét kulturális és fejlesztési együttműködési stratégiák elfogadása hatékonyabb és fenntarthatóbb intézkedéseket eredményez számos ágazatban;

12. a fejlesztési együttműködés szempontjából a kultúrában rejlő kiváló lehetőségek maradéktalan kiaknázásához azonban egy olyan integráltabb megközelítést kellene kialakítani, amely a kulturális dimenzióknak a fejlesztési programokban való általános érvényesítésére és a kulturális szereplőknek – az egyszeri intézkedések helyett – hosszabb távon biztosított, megfelelő támogatásra is kiterjedne;
13. ez a megközelítés többek között a következőkre épülhet:
- a kultúra értékének önmagáért és a fejlesztési együttműködés húzóerejeként való elismerése,
 - az ágazati fejlesztési programok kidolgozása során gyakorlati lehetőségek meghatározása a kulturális dimenzió általános érvényesítéséhez, a koherencia és következetesség elvének egységes értelmezése alapján,
 - a kulturális és a kreatív ágazatok strukturált és hosszú távú fejlesztésének támogatása a partnerországokban, különösen a kapacitásépítés, a kulturális kormányzás és a szellemi tulajdon-jogi rendszerek terén,
 - fokozott erőfeszítések a materiális és immateriális kulturális és természeti világörökség védelme és megőrzése érdekében,
 - annak a szerepnek az erősítése, amelyet az oktatás a sokszínűség, a megkülönböztetésmentesség, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdítása terén tölt be,
 - reális számú prioritás, amelyek rendszeresen felülvizsgálhatók azzal a céllal, hogy egyértelmű képet alkoszunk a projektek eredményeiről és arról, hogy azok hogyan járulnak hozzá a fenntartható fejlődéshez, a szegénység csökkentéséhez, a társadalmi kohézióhoz, valamint a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez,

- kiegészítő jelleg biztosítása az Unió, a tagállamok és az egyéb szereplők meglévő programjai és finanszírozási rendszerei és eszközei között, valamint adott esetben annak biztosítása, hogy ezekben több lehetőség álljon rendelkezésre kulturális kezdeményezések támogatására,
 - olyan alulról építkező megközelítés alkalmazása, amely elősegíti a nemzeti és a helyi felelősségvállalást, bevonja a partnerországokat és valamennyi érdekelt felet, különösen a nem kormányzati szervezeteket, a civil társadalmat és a magánszektor;
14. a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendben szereplő fenntartható fejlesztési célok¹⁰ jövőbeli megvalósítására és figyelemmel kísérésére tekintettel különösen fontos lenne a gyors cselekvés annak érdekében, hogy a kultúra kellő figyelmet kapjon és betölthesse szerepét e tekintetben;

EZÉRT FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

15. vegyenek részt abban a luxembourgi székhellyel létrehozandó *ad hoc* munkacsoportban, amely közreműködik majd a kultúrára és a fejlesztési együttműködésre alkalmazandó – konkrét, tényeken alapuló, közös és hosszú távú – megközelítés kidolgozásában.

Az érintett helyszíni szereplők intézkedései közötti összhangot elősegítendő, a munkacsoport összegyűjti a kultúrával és a fejlesztési együttműködéssel kapcsolatos legjobb gyakorlatokat és lebonyolítja azok cseréjét, valamint megvizsgálja a kultúrának a fejlődésre gyakorolt hatásával kapcsolatban rendelkezésre álló empirikus tényeket.

A munkacsoport kezdetben a 2016–2017-es időszakra jön létre és informális jellegű lesz, a munkacsoportban való részvétel pedig önkéntes alapon fog történni. A munkacsoport nyitva áll majd a kultúra és a fejlesztés területén tevékenykedő szereplők, nevezetesen a tagállamok (különösen a Tanács jelenlegi és jövőbeli elnökségei), a Bizottság, az Európai Parlament, a kultúra és a fejlesztés területén működő érintett nemzetközi szervezetek, a partnerországok, a külső partnerek – ezen belül is mindenekelőtt az EU nemzeti kulturális intézetei (EUNIC) –, valamint a civil társadalom és a nem kormányzati szervezetek platformjai előtt.

A munkacsoport tevékenységének eredményeit benyújtják majd a Tanács érintett – elsősorban a kultúrával és a fejlesztési együttműködéssel foglalkozó – előkészítő szerveinek;

¹⁰ Különösen ami a 4. célt (4.7. célkitűzést), a 8. célt (8.9. célkitűzést), a 11. célt (11.4. célkitűzést) és a 12. célt (12.b. célkitűzést) illeti.

ÉS FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

16. a fejlesztési együttműködési intézkedések egyik konkrét dimenziójaként erősítse meg a kultúrát;
 17. az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjével közösen dolgozzon ki és nyújtson be a Tanács részére a kultúrának a külkapcsolatokban betöltött szerepére vonatkozó, olyan fokozottan stratégiai jellegű megközelítést, amely a fent ismertetett elveken alapul és amelynek célja, hogy támogassa többek között a művészi szabadságot, a kulturális kifejezőmódok szabadságát, valamint a kulturális sokszínűség és a kulturális örökség tiszteletben tartását.
-